

JOHANNA
VENHO

ANNE BRUNILA

Kuka olisi
uskonut

MUISTIKUVIA

TAMMI

Anne Brunila
& Johanna Venho

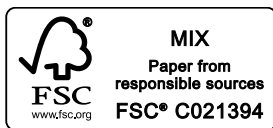
KUKA
OLISI
USKONUT

MUISTIKUVIA

TAMMI

HELSINKI

© ANNE BRUNILA, JOHANNA VENHO JA TAMMI 2020
TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ

ISBN 978-952-04-0384-3

PAINETTU EU:SSA

Sisällys

Uuden alussa 7

Matkan varrelta 12

ENSIMMÄINEN PORTTI

Juuret maassa, katse tähdissä 15

TOINEN PORTTI

Huiput ja kuilut 75

KOLMAS PORTTI

”Suomen vaikutusvaltaisin päättäjänainen” 157

NELJÄS PORTTI

Kaikki tapahtuu ajallaan 255

Henkilöhakemisto 305

Uuden alussa

ISTUN MAAILMAN katolla häikäisevän kirkkaassa valossa meditoimassa tiibetiläisen opettajan, laman, kanssa. Vuosien takainen uneni Himalajasta on vihdoin käynyt toteen.

Kun polveni keväällä 2014 leikattiin, ortopedi antoi hyvän neuvon ennen nukuttamista: uneksi ihanasta paikasta, jonne haluaisit mennä. Tiesin heti, että se olisi Himalajan vuoristo. Näin unta mahtavista lumihuippuisista vuorista, syvän sinisestä ja hohtavasta taivaasta, kukkaniityistä vuorten laaksoissa. Henkeäsalpaavan kaunista! Kun heräsin nukutuksesta, lääkäri kertoi kaikille heräämössä, että tämä tyttö on ollut Himalajalla. En ymmärrä, mistä hän saattoi tietää. Hän ei koskaan paljastanut sitä.

Tein suuren muutoksen elämässäni vuonna 2012: päätin irtisanoutua suuren pörssiyrityksen ylimmästä johdosta ja tehdä tilaa henkiselle polulle, joka oli kutsunut minua nuoruudesta saakka. Kesä 2014 oli käännteentekevä. Menin ensimmäistä kertaa Ranskassa sijaitsevaan tiibetiläiseen luostariin Shenten Dargye Lingiin kesäreitille. Silkkaa hyvää onnea oli, että sain tietää luostarista juuri, kun aikamme merkittävin dzogchen-opettaja Yongdzin Lopön Tenzin Namdak Rinpoche aloitti siellä opetuslinjan korkeimpien ja salaisimpien tekstien ja meditaatiomenetel-

mien opettamisen. Yongdzin Rinpochea pidetään elävänä buddhana, valaistuneena mestarina, jolla on hallussaan tuhansia vuosia jatkuneen perimyslinjan kaikki opetukset. Pääsin kuin sattumalta suoraan huipulle tutustumaan suuren mestarin opetuksiin siitä, miten tietoisuus ja oma mieleemme toimii, mitä on todellisuus, mikä on mielen todellinen luonto ja miten sen voi löytää.

Kun katson taaksepäin ja mietin elämäni, en voi kuin ihmetellä, mitä kaikkea siihen mahtuu. Tuntuu kuin olisin elänyt monta elämää, limittäin ja lomittain, kaaoksessa. Silti kaikessa on näin jälkeenpäin katsottuna ollut jonkinlaista johdonmukaisuutta, ehkä jopa johdatusta ja suojelua. Moni asia tuntuu kaukaiselta, ja hämmästyneenä kysyn itseltäni, tapahtuiko tuo kaikki todella minulle. Miten se on ollut mahdollista? Olenko muuttunut matkan varrella? Millä tavoin? Ja lopuksi kaiken jälkeen voin vain todeta, että olen ollut satumaisen onnekas!

Täällä Himalajan vuorilla, kaukana kaikesta, on hyvä palata hetkeksi menneeseen. Moni asia on saavuttamassa päätepisteensä, ja uusi elämänvaihe on alkamassa. En tarkoita eläkkeelle jäämistä tai niin sanottuja seniorivuosia, vaan jotain paljon syvempää ja perustavammanlaatuista muutosta. Lopultakin olen löytänyt ”oman juttuni” ja saanut rohkeutta elää sen mukaisesti. Viimeiset vuodet olen raivannut pois kaikkea turhaa: tavaroita, omistuksia, työtehtäviä. Samalla on pudonnut pois paljon huolia, vastuita ja velvollisuuksia ja elämä on yksinkertaistunut. Aikaa ei ole loputtomiin, ja nyt jos koskaan on keskityttävä niihin asioihin, jotka ovat todella tärkeitä.

Kun nyt muistelen elämäni, en väitä, että kaikki meni juuri niin kuin kerron. Muistikuviin ei voi luottaa, ne muuttuvat ajassa. Mieli kaunistelee monia asioita, eikä

kaikkea itselle epäedullista halua tuoda päivänvaloon. On selvää, että katson mennyttä nykyisyyden linssien läpi enkä lopulta voi tietää, mikä on totta ja mikä omien tunteiden, muistikuvien tai nykyhetken värittämää. Vaikka kirjaan ylös faktoja, ne eivät kerro juuri mitään sisäisestä kokemusmaailmasta tai tunteista. Hajanaisten päiväkirjamerkintöjeni avulla voin ehkä saada joistain hetkistä kiinni ja palata menneeseen sellaisena kuin sen koin.

Eri kustantajat ovat vuosien varrella pyytäneet minua kirjoittamaan kirjan kokemuksistani Suomen Pankissa, valtiovarainministeriössä, Euroopan komissiossa, Metsäteollisuus ry:ssä ja Fortumissa. Ymmärrän hyvin kiinnostuksen, sillä työuralleni osui useita ainutlaatuisia tapahtumia Suomen ja Euroopan taloudessa: 1990-luvun syvä lama ja Suomen markan romahdus, Suomen EU-jäsenyys ja liittyminen yhteiseen rahaan euroon, globalisaatio ja Kiinan nousu, uudet teknologiat, talouden ja toimialojen isot rakennemuutokset, väestön ikääntyminen, ilmastonmuutos, globaali finanssikriisi.

Näistä merkittävistä talouden tapahtumista ja ilmiöistä on julkaistu erinomaisia kirjoja, artikkeleita ja tutkimuksia, eikä minulla ole niihin mitään muuta lisättävää kuin ehkä joitain kiintoisia anekdootteja taustakeskusteluista, vaikuttamispyrkimyksistä ja neuvotteluista: mitä kukakin sanoi ja teki tai jätti tekemättä. Moni on toivonut myös selostusta siitä, miten nainen voi edetä urallaan ja miten lasikatkoja rikotaan. En tiedä, koska kohdalleni ei sellaisia ole osunut. Olen monet kerrat saanut kuin sattuman oikusta mahdollisuuden uusiin mielenkiintoisiin työtehtäviin, päässyt oppimaan uutta ja etenemään uralla. En ole uraani mitenkään suunnitellut.

Työuraani liittyvä muistelmateos ei innostanut, koska erosin Fortumista juuri siksi, että halusin muuttaa elämäni

suuntaa enkä jäädä kiinni entisiin työtehtäviini tai uraani saati niihin liittyvään julkisuuteen.

Tiibetiläinen meditaatio-opettajani Khenpo Gelek Jinpa on useasti kehottanut minua kirjoittamaan kirjan ja kertomaan elämäkokemuksistani muille, jotka voisivat saada niistä rohkaisua ja tukeakin omassa elämässään. Opettajani on muistuttanut minua myös siitä, että henkisen polun harjoittamiseen kuuluu anteliaisuus muita kohtaan: on tärkeää osoittaa sitä myös muilla tavoin kuin taloudellisesti aina, kun on mahdollisuus. Anteliaisuuteen kuuluu tavaroiden ja taloudellisten resurssien lisäksi tiedon, osaamisen ja kokemusten pyyteetön jakaminen.

Aloitin kirjoittamisen kerran englanniksi, koska vieraan kielen avulla sain tapahtumiin riittävän etäisyyden. Minulla ei ollut kuitenkaan aikaa keskittyä, sillä eteen tuli koko ajan uusia kiinnostavia ihmissuhteita ja projekteja, joihin menin innolla mukaan. Lopulta ajattelin, ettei elämässäni ole mitään niin merkittävää, että siitä kannattaisi kertoa muille. Kirjan kirjoittaminen jäi, kunnes yhtenä päivänä sain sähköpostia kustannuspäällikkö Markku Aallolta Tammesta. Tuon viestin ja kirjailija Johanna Venhon ansiosta tämä teksti lopulta syntyi.

Olen urani aikana antanut lukuisia haastatteluja lehtiin sekä radion ja television eri kanaville työhöni liittyvistä asioista. Vain muutamassa henkilökohtaisessa haastattelussa olen kertonut perhe-elämästäni, kehitysvammasta pojastani ja äitiydestä sekä meditaation ja henkisen harjoittamisen tärkeydestä. Arvelen, että julkinen kuvani on työni ja urani kautta muodostunut aika yksipuoliseksi. Todellisuus on aina paljon monivivahteisempaa kuin päältä päin näyttää. Taloudellinen menestyminen tai hieno ura eivät takaa harmoniaa ja onnea. Vaikeudet ja kärsimys

kuuluvat osana inhimilliseen elämään samalla tavalla kuin onni ja ilo. Kertomukseni sisältää välähdyksiä elämäni koko kirjosta – sen valoista ja varjoista. Joskus ajattelen, että jos vaiheistani olisi tehty elokuva, se olisi lähinnä absurdi tragikomedialla, jota olisi vaikea uskoa todeksi.

Tiibetiläisen bön-tradition mandala on minulle läheinen symboli, ja sen rakenne auttoi hahmottamaan tähän kirjaan itseäni ja elämäni. Mandalan keskuksessa olen minä itse kaikkien kokemuksieni, roolieni ja ominaisuuksieni summana, sellaisena ihmisenä, joksi olen kehittynyt. Keskuksesta voin katsoa neljään eri suuntaan ja nähdä kuin peilistä, mitä kustakin suunnasta paljastuu. Vaikka kuvat ovat erilaisia, ne kaikki kertovat jotain minusta.

Kuten bön-mandalassa minunkin mandalani ympärillä on kehä ja sillä neljä porttia, joiden kautta ihmissuhteet, kokemukset ja tapahtumat ovat kulkeneet sisään ja ulos. Kehä on raja minun ja muun maailman välillä, ja porteilla vartioin, mitä annan itsestäni maailmalle ja mitä otan sieltä vastaan. Porttien sisäpuolella neljässä suunnassa avautuvat tärkeimmät asiat: koti ja lapsuus, äitiys ja rakkaus, työelämä sekä henkinen polkuni. Astun kirjassa elämäni mandalaan näiden porttien kautta.

Ehkä tätä mandalaa tutkaillessa lukijalle tulee mieleen sama ajatus kuin itselleni: kaikki on jatkuvassa liikkeessä, ja niin maailma kuin yksittäinen ihminenkin voi kohdata suuria muutoksia. Silti voimme saada kosketuksen ikuisen viisauteen.

Triten Norbutse -luostarissa 4.2.2020
Kathmandu, Nepal
Anne Brunila

Matkan varrelta

ENSIMMÄINEN MUISTIKUVA: alkusyksyn aamupäivä Ruoholahdenrannan työhuoneella Annen kanssa. Ratikka kolisee ohi, kännykkä tallentaa puheen virtaa. Musta kahvi höyryää kupissa. Näin muisti toimii, tajuan: kun alkaa puhua, sanat synnyttävät uusia, niin kuin vedenpohjassa kävelijä pölyyttää pohjamutaa ja nostaa esiin hiekkaan hautautunutta. Etsi kirjaan puheen rytmi, kirjoitan paperin kulmaan.

Toinen kuva: junamatka Seinäjoelta Helsinkiin. Olen ollut kirjastovierailulla. Juna on hyvä työhuone. Istun kuulokkeet korvilla ja kuuntelen puhetta, jota on tallentunut kymmeniä tunteja. Muokkaan tekstiä. Juna kiittää peltojen halki, ja ääni korvissa kartoittaa elettyä elämää, joka avautuu rikkaana, täynnä merkityksellisiä yksityiskohtia. Katson ikkunas-
ta pellon yllä leijuvaa sumua ja ohi viliseviä lyhtypylväitä. Äkkiä hulmahtaa kiitollisuus siitä, että saan tehdä tätä matkaa yhdessä Annen kanssa.

Joseph Brodsky kirjoitti, että menneen ajan muisteleminen saa ihmisen tuntemaan itsensä pikkulapseksi, joka puristaa sylissään koripalloa, vaikka käsien ote ei millään tahdo pitää. Se voi olla hyvä tunne, ajattelen. Pallon saa heittää ilmaan ja seurailta reittiä. Elämästä voi kertoa monta erilaista tarinaa: muisti seuloo ja valikoi. Näen edessäni Annen maalaamassa mandalaa. Sen kehällä on tilaa jatkuvalla liikkeelle, jossa lopun jälkeen löytyy aina uusi alku.

14.6.2020

Johanna Venho

ENSIMMÄINEN PORTTI

JUURET MAASSA, KATSE TÄHDISSÄ

*Olen kymmenvuotias, polkkatukkainen,
laiha ja rimppakinttuinen tyttö.
On tammikuu, talvi-ilta ja kipakka
pakkanen. Leikimme muiden lasten
kanssa ulkona, lumi pöllyää.*

”Revontulia!” joku huutaa.

*Käyn hankeen makaamaan, jotta näkisin
koko taivaan. Lumihangessa selälläni
katson korkealla loimuavia revontulia ja
tähtiä. Näen ylläni aukeavan valtavan
äärettömyyden ja kirkkauden. Tunnen itseni
pieneksi süinä maan kamaralla, ja minut
läpäisee huikea onnentunne. Tajuan, että
tämä kaikkeus jatkuu loputtomiin ja minä
olen osa sitä, kuulun tähän kaikkeen.*

Olisi pitänyt olla poika

SATAKUNTA: MAANVILJELYSTÄ ja teollisuutta, vahvana virtaava Kokemäenjoki. Joki oli mah-tava, vaikka lapsuudessani sen vesi olikin pahasti saastunut emmekä saaneet siinä uida. Asuin Satakunnassa usealla paikkakunnalla. Jos jonnekin voin juureni asettaa, niin lähinnä Kankaanpäähän, josta isäni on kotoisin. Siellä vallitsi kova työn ja tekemisen kulttuuri, joka periytyi myös meidän perheeseemme. Olennaista oli olla ahkera ja tehdä hyvin työnsä. Muita hyveitä olivat rehellisyys ja vastuun-tuntoisuus, laiska ei saanut olla.

Vanhempani olivat kotoisin maaseudulta: he kumpikin tulivat pienistä kylistä Pohjois-Satakunnasta, vaatimatto-mista oloista. Isän isä oli suutari neljännessä polvessa. Hän teki käsityönä kenkiä, lapikkaita ja pieksuja ja tietysti myös korjasi kenkiä. Vielä minunkin lapsuusvuosinani vaarilla oli verstaas mummolan yläkerrassa. Muistan hänet istumas-sa siellä ikkunan vieressä iltapäivän valossa. Hän ompeli kenkiä itse tekemällään pikilangalla. Taitavat kädet piteli-vät nahkapaloja ja liikuttelivat pitkää neulaa, jonka päässä musta lanka kiemursi ja sukkuloi edestakaisin. Huone oli täynnä puisia lestejä ja suutarin työkaluja, nahka ja piki-lanka tuoksuivat. Kengät olivat niin hyvää laatua ja korkea-

tasoinen käsityötaito niin harvinaista, että vaarilta tilattiin kenkiä myös Tampereen teatterille. Isän äiti puolestaan oli ompelija ja teki juhla- ja arkiasuja polku-Singerillä kylän naisväelle. Hän oli kiinnostunut kauniista pukeutumisesta, väreistä, malleista ja kankaista ja seurasi tiiviisti muodin uusia virtauksia. Oli ihanaa silitellä pieniä silkki- ja sametitilkkuja mummon kangaslaatikossa.

Äidin vanhemmat olivat maanviljelijöitä. Pappa kylvi viljan ja teki muutkin maatyöt perinteisen kuukalenterin mukaan. Hän seurasi tarkkaan maailman menoa ja polki pyörällä sunnuntaisin jumalanpalveluksen jälkeen kertomaan naapureille uutiset, toimi siis jonkinlaisena kylän tietotoimistona. Äidin kotona oli myös kylän ensimmäinen radio. Kehitystä ei vastustettu, vaikka pappa ja äidin äiti olivatkin hartaita vanhoillislestadiolaisia – pappa tosin erosi lestadiolaisesta liikkeestä vanhoilla päivillään, yli seitsemänkymmentävuotiaana. Äidin äitiä en koskaan tavannut – hän kuoli äidin ollessa yksitoistavuotias. Sanottiin, että verisuoni katkesi päästä. Kuvista päätellen hän oli kaunotar, ja hänellä oli äidin kertoman mukaan leiskuvan punainen tukka. Hän oli myös hyvin päättäväinen ja temperamentikas nainen.

Perhettäni voi sanoa tavalliseksi, kuuluimme työväestöön. Isä oli töissä kaupan alalla, jolla hän koulutti itseään jatkuvasti. Siihen aikaan ei ollut tietokoneita eikä tämän päivän etä- tai verkko-opiskelumahdollisuuksia, mutta hän suoritti kirjekursseilla ja intensiivijaksoilla Helsingissä liikelouden, markkinoinnin, mainonnan ja budjetoinnin opintoja. Se, että isä oli opiskellut jatkuvasti vuosien varrella, selvisi minulle vasta hänen kuoltuaan, kun tutkin häneltä jääneitä papereita. Äiti oli kotona, kun me lapset olimme pieniä, mutta palasi töihin, kun olin yhdeksänvuotias.

Vanhempani tapasivat luultavasti joissain tansseissa sen jälkeen, kun äitini oli muuttanut Kankaanpäähän konttortoihin. Isä oli pitkä, tumma, komea mies, johon on ollut helppo ihastua. Äiti oli vaalea, kaunis, hoikka ja iloinen nuori nainen. Kovin nuoria he kumpikin olivat syntyessään: äiti kahdenkymmenen, isä kahdenkymmenenkahden. Muistan vieläkin, miten luokkakaverini isä kertoi ihaillen, miten kaunis äitini oli ollut nuorena. Hän oli nainen, joka käänsi miesten päitä. Toripäivänä kylän miehet olivat kuulemma vain haikeasti katsoneet äitini perään, kun hän käveli torin laitaa työpaikalleen konttoriin. Minun sääriäni taas samainen kaverini isä nimitti sukkuuikoiksi! Minusta laihoine sääriäni ei siis tulisi äidin veroista kaunotarta, ajattelin.

Millaista äidin ja isän elämä oli syntymäni aikoihin? Yritän kuvitella, millaisia vanhempani olivat viisikymmentäluvun lopulla. Äidin ja isän lapsuus ja nuoruus osuivat sotaan ja sodan jälkeiseen aikaan, jolloin ruokaa ja monia muita jokapäiväisiä tavaroita säännösteltiin. Monesta asiasta oli suoranaista pulaa. Voin myös kuvitella, miten ahdistavia sodan jälkeisten vuosien on täytyntä olla: kaatuneita ja kärsimystä oli paljon, sota oli hävitty ja karjalaisten asuttaminen vaati paljon voimavaroja, samoin sotakorvaukset Neuvostoliitolle. Lasten kasvatuseriaatteet olivat ankarat kuten aikakin, ja esimerkiksi ruumiillinen kuritus oli yleistä eikä sitä paheksuttu.

Varhaisin muistikuvani lapsuudesta on välähdys, jossa olen ehkä puolitoistavuotias, olen yksin huoneessa, seisson pinnasängyssä ja itken äidin perään. Äiti on lähtenyt Helsinkiin kurssille ja minä ikävöin häntä. Pitelen kiinni pinnasängyn laidasta pienillä käsilläni.

Olin pitkään ainoa lapsi, ja koska olin isän suvussa ensimmäinen lapsenlapsi, sain osakseni paljon huomiota.

Valokuvista näen, että olin pienenä aina kauniisti puettu, minulla oli röyhelömekkoja, samettileninkejä, pitsiessuja ja muita sieviä asuja. Olin tällätty pitsimekkoon jopa kala-retkellä ja osasin pitää huolta siitä, etteivät tahmatassuiset pienemmät serkut päässeet kápälöimään hienoja vaatteitani. Kauniita vaatteita minulle teki äitini sekä kummitätini, joka on aina ollut erittäin muotitietoinen ja tyylikäs.

Isälle olin ollut pettymys, koska en ollut poika – kyllä esikoispoika olisi pitänyt saada. Kun olin nelivuotias, minulle syntyi pikkusisko, ja kuusivuotiaana sain myös pikkuveljen. Esikoisena jouduin pitämään pienemmistäni huolta monessa vaiheessa: minulle säilytettiin paljon vastuuta ja olin taipuvainen ottamaan sitä itsekin.

Kun pikkusisko syntyi, hän vei äidin huomion, enkä tainnut sopeutua kovinkaan hyvin uuteen tilanteeseen. En muista tietoisia mustasukkaisuuden tunteita, mutta sen kyllä, että lapsena harmitti valtavasti, että jouduin raa haamaan mukanani pikkusisaruksia enkä voinut leikkiä vapaasti omien kavereitteni kanssa. Sisaruksista oli minun näkökulmastani vain riesaa, koska jouduin katsomaan heidän peräänsä. Kun muut naapuruston lapset lähtivät omiin leikkeihinsä, en päässyt mukaan, vaan jouduin jäämään kotipihaan vahtimaan pienempiäni. Sekös minua otti päähän! Olisin halunnut olla vapaa ja kulkea omia teitäni. Vapauden kaipuu on aina elänyt minussa vahvana ja elää edelleen.

Varsinkin isällä oli tiukka asenne lapsia kohtaan. Piti käyttäytyä hyvin, ei saanut meluta ja riehua, ja piti olla terveellisiä liikuntaharrastuksia. Jos johonkin ryhtyi, se täytyi tehdä niin hyvin kuin osasi. Puolivillaista ei saanut päästää käsistään. Jos sisarusteni leikeissä sattui vahinkoja,

ne olivat minun vastuullani, olinhan vanhin lapsi. Jos taas sorruttiin tihutöihin – kun vaikka veli ja sisko lyöttäytyivät porukkaan, joka kivitti autoituneen maatalon ikkunat rikki – minä sain rangaistuksen, koska en ollut pitänyt heistä parempaa huolta. Kenties tämä asenne vaikutti siihen, että minusta kasvoi ehkä liiankin velvollisuuden- ja vastuuntuntoinen ihminen.

Koin vanhimman lapsen roolin ajoittain hyvin epäoikeudenmukaisena, mutta isän kasvatuseriaatteita ei helposti muutettu. Kun yritin selittää, miksi jotain ikävää oli tapahtunut tai miksi olimme jättäneet jotain tekemättä, isä vain totesi painokkaasti: ”Vaikeneminen on kultaa, selittäminen on hopeaa – älä selitä!” Isä oli siis vaativa, ja kasvatustalli tuli hänen kotoaan. Teot ratkaisivat, eikä asioita saanut ruveta selittelemään omalta kannaltaan parhain päin, saati ottaa kantaa siihen, kuka oli syyllinen ja kuka ei. Tämä ei lapsen näkökulmasta ollut useinkaan reilua. En sulattanut sitä, etten saanut selittää mitä oli tapahtunut, jos koin rangaistuksen olevan epäoikeudenmukainen.

Isän ankaruuden takia meillä käytettiin myös ruumiillista kuritusta – mutta sehän ei ollut mitenkään erityistä sinä aikana. Ei silloin pidetty pahana, että lapsille annetaan piiskaa, tukkapöllyä tai luunappia. Nykyään lasten ruumiillinen kurittaminen ei tietenkään ole sallittua eikä hyväksyttyä, mutta aika oli toinen ja kasvatustallit olivat sen mukaiset.

Epäreilusta kohtelusta tuohtuneena päätin kerran kuusivuotiaana muuttaa pois kotoa. Pakkasin tavarani ja karkasin lähellä asuvan, pyhäkoulua pitävän tädin luo: Lempi-täti oli mukava ja ystävällinen, ja hänen kanssaan oli helppo olla. Juuri kun pääsin Lempi-tädin talon portille,

isä saapui paikalle ja haki minut takaisin kotiin. Kotona sain piiskaa. Minä vain purin hammasta ja ajattelin, että en pyydä anteeksi, en nöyrry! Ja kun isä oli lähtenyt, menin vaatekomeroon, itkin itsekseni katkerasti ja päätin, että koston hänelle kaksin verroin. Nöyrtyä en voinut, mutta päätin kosta, ja olennaista oli tuo ajatus: kaksin verroin. Kostonhalu kyllä unohtui nopeasti, mutta kokemani kiu-kun tunteen muistan vieläkin.

Toisenkin kerran lähdin kotoa. Olin silloinkin noin kuuden vanha. ”Aion muuttaa pois”, ilmoitin äidille. ”Selvä juttu, sopiihan se. Teen sinulle eväät mukaan”, äiti sanoi hymyillen. Hän pakkasi kangasnyssykkään voileipiä ja pullon mehua ja satoi nyssykän keppiin. Olin nähnyt sellaisen eväspussin televisiossa, piirretyssä elokuvassa iloisen Felix-kissan olkapäällä ja halusin samanlaisen punavalkoruudullisen pussin. Meillä oli siihen aikaan vielä mustavalkoinen televisio, mutta mielessäni näin selvästi pussin punaiset ja valkoiset ruudut. Nyssykkä olalla marssin ovesta ulos ja tallustelin jonkin matkaa hiekkatietä eteenpäin. Oli paahtava helle, enkä jaksanut kulkea kovin kauas: kapusin tienposkeen mäennyppylän päälle ja söin evääni. Nukahdin. Kun havahduin, päätin, että kulkurielämä on tylsää. Eväätkin olivat lopussa. Niinpä lähdin takaisin kotiin. Viisas äitini oli arvannut etukäteen, että näin kävisi.

Noihin aikoihin kuusivuotiaana olin myös huono nukkumaan ja syömään. Mitä tahansa ruokaa äiti teki-kin, ilmoitin etukäteen, että minä en sitten syö! Äiti alkoi hermostua ja vei minut viimein lääkäriin. Lääkäri lohdutti, että lapsi ei ole niin tyhmä, että kärsii nälkää. Kyllä lapsi alkaa syödä, ei tarvitse tuputtaa eikä kantaa huolta.

Äiti kertoi jälkeenpäin, että kun hän sinä iltana laittoi ruokaa, minä ilmoitin tavalliseen tapaan, että minä en sitten syö. Yllätyksekseni äiti sanoikin: ”Ei tarvitsekaan, en ole laittanut sinulle lautastakaan.” Tämän jälkeen aloin äidin kertoman mukaan syödä aivan normaalisti – uhkailtani oli mennyt pohja pois. Aika viisasta toimintaa äidiltä.

Jälkikäteen olen pohtinut, että karkaamiset ja syömättömyys liittyivät luultavasti yhteen. Yritin uhmata niillä äitiä ja saada takaisin huomiota, jota nyt jouduin jakamaan pienen sisareni ja veljeni kanssa.

Työne-täti trappujakkaralla ja muita sukulaisia

Veljeni oli kolmivuotias ja sisareni viiden, kun äiti palasi työelämään ja meille palkattiin kotiapulainen. Reilun vuoden kuluttua sain sovittua vanhempieni kanssa, että hän ei enää jäisi meille iltapäivisin. Olin sitä mieltä, että pärjäämme hyvin keskenämme koulun jälkeen, ja ehdotin tätä järjestelyä itse – kotiapulainen kun vaati meitä leikkimään sisällä ja minua tekemään läksyjä. Onneksi hänestä päästiin! Saimme koulun jälkeen vapaasti tehdä mitä meitä huvitti, kunnes vanhemmat tulivat töistä. Ei äiti tietysti kymmenvuotiaalle jättänyt kahta nuorempaa sisarusta hoidettavaksi. Asuimme uudenuutukaisella rivitaloalueella vähän Kankaanpään keskustan ulkopuolella, ja äiti sopi molempien naapuriperheiden kotiäitien kanssa, että he pitäisivät meitä silmällä ja auttaisivat

Suomen talouselämän voimaisen tarina

ANNE BRUNILA on liikkunut vaikuttavalla työurallaan yhteiskunnan huippupaikoilla: Suomen Pankista Euroopan komissioon ja valtiovarainministeriöön, Metsäteollisuudesta Fortumin johtoon. Yksityiselämänsä hän on tähän asti pitänyt piilossa julkisuudelta.

Nyt Brunila kertoo myös henkilökohtaisen elämänsä huipuista ja kuiluista. Miten hän oppi viimein luottamaan itseensä ja osaamiseensa? Miten vuosisadan rakkaustarina hajosi väkivaltaan, ja miten elämä erityislapsen äitinä sopi yhteen vaativan työn kanssa? Entä miten buddhalainen elämäntilfilosofia ja meditaatio auttoivat löytämään ilon ja mielenrauhan?

9 789520 403843

www.tammi.fi

99.1

ISBN 978-952-04-0384-3